

[Axel Sørensen.]

men der vil altid være nogle ukvalificerede imellem.

Jeg skal på det radikale venstres vegne give tilslutning til lovforslagets gennemførelse, fordi det herved bliver muligt at fremskaffe et antal gode huse ude på landet til en overkommelig pris, der også vil have gavnlige indflydelse på alt andet boligbyggeri på landet. Det er et spørgsmål, om man ikke af de anførte grunde skulle udvide loven til også at omfatte håndværkere og andre, der ikke er selvstændige erhvervsdrivende. Jeg har lidt vanskeligt ved at forstå den modstand, der fra konservativ side er mod lovforslaget. Foruden de fordele ved de pågældende arbejderboliger, som jeg lige har nævnt, anser jeg det også for værende af stor betydning både menneskeligt og rent beskæftigelsesmæssigt, at man søger at bibeholde så stor en part af arbejdskraften på landet som muligt, og jeg undlader ikke at fremhæve, hvad hustruen og eventuelt nogle store børn, der bor i disse landarbejderboliger, kan betyde som hjælp, hvor vanskelighederne ved at skaffe anden arbejdskraft er meget store.

Man har fra anden side påpeget rimeligheden i at begrænse statens udlån til disse boliger. Jeg mener imidlertid, at der kun ville ske en fordyrelse af første- og andenprioritetslånene i pengeinstitutter, kreditforeninger o. s. v. — det blev oplyst sidste år. Hvis man tænkte sig at gå til en begrænsning, måtte man tage i betragtning det pres, der er på lånemidler i øjeblikket, og da ikke ret mange af de arbejdere, der søger en arbejderbolig bygget, har synderlig store beløb indestående i sparekasser o. lign., ville de møde modstand, når de ansøgte om at få langfristede lån.

Da der bliver lejlighed til i udvalget at komme nærmere ind på forskellige spørgsmål, skal jeg nøjes med disse bemærkninger og på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

Storgaard: Det foreliggende forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet, der er fremsat af den højtærede landbrugsminister, indeholder jo ændringer, der desværre fremkommer hvert år på grund af prisstigningen. Det vil — hvis det vedtages — igen medføre højere huslejer og

deraf følgende større lønudgifter for landmanden; men mit parti tilsiger lovforslaget velvillig behandling.

Grøndahl: Jeg mener at kunne erindre, at den højtærede landbrugsminister i den senere tid både i skrift og i tale gentagne gange har brugt ordet mådehold. Det ville være ønskværdigt, om teori og praksis kunne følges ad, og det ville være endnu mere ønskværdigt, om vore ministre ville gå i spidsen med mådeholdet og ikke blot henvise andre til at udvise det.

Jeg opfordrer den højtærede landbrugsminister til selv nu i praksis at udvise et sådant mådehold ved at tage dette lovforslag tilbage eller subsidiært nøjes med at foreslå rådighedsbeløbet sat til 14 mill. kr. mod de foreslåede 28 mill. kr.

Denne lov har efter min mening i hovedsagen socialt sigte, og i den nuværende økonomiske situation, hvor der ikke kan siges at herske mangel på boliger i landdistrikterne og den dårligt betalte landarbejder er forsvundet, ville det være en rimelig og naturlig foretæelse, om en lov, som tiden og udviklingen er løbet fra, blev afviklet.

Da jeg imidlertid ikke er helt sikker på, at den højtærede landbrugsminister følger mit forslag, vil jeg fremsætte nogle enkelte bemærkninger om lovforslaget.

Statskassens ydelser skal i henhold til denne lovgivning i år stige til 28 mill. kr., og statens udlån til arbejderboliger på landet er nu kommet et godt stykke op over de 200 mill. kr. — et betragteligt beløb, i særdeleshed når man tænker på den nødstedte statskasse.

Skal de 28 mill. kr. absolut gives ud, ville det efter min formening være en fornuftig ændring, om punkt a) og punkt b) under § 1, stk. 2, i nogen grad udvekslede millioner. Hvis b) fik det store beløb, var man i alle tilfælde sikker på, at boligerne også frem i tiden ville blive benyttet til landarbejdere.

I tider som disse synes jeg der havde været en udmærket anledning til at spare de 3.000 kr. pr. hus til installation af centralvarme, bad og wc og nøjes med at gøre plads i husene til ovennævnte behageligheder, som låntagerne så, efterhånden som de fik råd til det, på egen bekostning senere kunne installere.